

Zlý pes Bookhound aktualizován

Technologie | 21.8.2016 @ 19.00

V minulém článku jsem uvedl seznam změn a doporučení týkajících se Vershoundu, internetového naháněče verzí Bible. V tomto článku se zaměřím na Bookhonda.

Bookhound je internetový naháněč knih, článků a postupových prací. Jeho úkolem je hromadně generovat linky na vyhledávače v katalogích knihoven, internetových archívech, databázích a v deepwebových službách, čili i na stránkách, které vám Google nenabídne. Bookhound je zaměřen především pro potřeby česky a anglicky (popř. německy) hovořícího studenta humanitních oborů, především pak biblistiky a teologie.

Co se změnilo?

- Byla odstraněna řada zbytečných a nepoužitelných služeb, jakož i náhledů vyhledávání.
- Větší důraz jsem položil na pátrání po postupových pracích a odborných článcích. Řada knih, které lze jen obtížně a drahmo sehnat, je vlastně jen publikací autorovy dizertace, která je zdarma legálně přístupná na stránkách jeho univerzity nebo v nějaké databázi.
- Ponechal jsem odkaz na [Ebsco](#). Ebsco je uzavřená platforma pro katalogizaci a archivaci odborných článků. Mnoho článků je tam přístupných ke stažení. Přístup by vám mohla poskytnout vaše vysoká škola, já jsem jej například získal přes CTS i přes Global University. Nejste-li v okruhu šťastlivců, použijte přihlašovací jméno **Virginia** a heslo **Library**. Zatím funguje, ale bez záruky.
- Služba [Crossref](#) je velmi užitečná pro všeobecné hledání ve článcích a monografiích.
- Dizertace a jiné postupové práce naleznete nejlépe pod odkazy na NDLTD, EThOS, DART, CUNI, atd. Pamatujte, že dobrá dizertace je pro výzkum přínosnější než nějaký stostránkový pejprbek.
- Služba [DOAJ](#) vyhledává v mnoha odborných časopisech, které jsou zdarma ke stažení. Pokud máte problém se Sci-Hubem (vizte níže), DOAJ je výbornou alternativou.
- Služby Ingenta, JSTOR, Brill, SAGE, TANDF a De Gruyter jsou povětšinou stránky publikačních platform. Naleznete na nich odborné články, které si většinou budete muset od copyrightových šmelinářů vyplatit za různé odporné bakši. Pokud ale na těchto stránkách narazíte na DOI, můžete jej zkopírovat, jít na [sci-hub.bz](#) nebo [sci-hub.cc](#) a tam jej vložit. Sci-Hub vám článek stáhne pomocí proxy serverů nebo přihlašovacích údajů poskytnutých někým (nebo [přisunutých](#) od někoho), kdo má na rozdíl od vás, křupanů z druhého světa, k oněm článkům neomezený bezplatný přístup.
- Odemykání článků pomocí sci-hubu lze automatizovat. Stačí si v liště záložek vytvořit záložku odkazující na adresu `javascript:location.hostname += '.sci-hub.cc'`. Nebo ani nemusíte nic zadávat, stačí do lišty záložek myši přetáhnout jednu z těchto kostiček: nebo [Sci Hub](#). Pokud se pak dostanete na stránku s kýženým článkem, kde vás chce Trautenberg natáhnout o \$15 – £50 (např. [zde](#)), stačí kliknout na onu záložku. Musíte být ale přímo na příslušné stránce „paywallu“, jinak to nepůjde. Pokud vás to bude zlobit, použijte klasickou metodu a zkopírujte DOI.
- [Ebook Farm](#), totiž největší mně známá deepwebová stránka pro sháňku knih, nenabízí veřejné vyhledávání. Nejspíš bych byl schopen napsat skript pro obejití jejich přihlašovacího formuláře a fetchnutí výsledků, ale byl by to velký projekt s nejistým výsledkem. Uvidím. Pokud chcete tuto službu využívat, registrujte se, dokud to jde. Až na tvůrce zatlačí nějaký z(lo)mocněnec, tak se dveře zavrou a budou zavřeny.

Poznámka k bezpečnosti

Sci-Hub, všechny vyhledávače na něž vás Bookhound směřuje i ona [doporučená služba](#), to vše je zcela bezpečné. Na těchto stránkách se nenalézá malware. Samozřejmě platí nutnost obezřetnosti, ale ani žádný nevhodný obsah, pokud jej nebudete sami cíleně vyhledávat, by se vám zde neměl zobrazit.

Pokud máte obavy o svou bezpečnost, používejte prohlížeč Tor. Měli by jej využívat zvláště lidé ve veřejných sítích. Správce vaší sítě pak sice uvidí, že používáte Tor, ale neuvidí, které stránky s ním navštěvujete. Slyšel jsem o případu tvrdého potrestání studenta křesťanskou školou pouze za to, že mu byla dokázána návštěva stránky Library Genesis, takže dejte pozor.

Poznámka k etické stránce

Jsem si vědom toho, že Bookhound uživatele směřuje i na stránky, na nichž jsou autorská díla chráněná copyrightem. Nenavádím k, nepodporuji, ani nedoporučuji žádné jednání, které by vedlo k porušení platných zákonů České republiky. Od takového jednání vás tímto důrazně odrazuji.

Pokud jde však o stránku etickou, domnívám se, že současný autorský zákon nejenže nepokrývá všechny etické eventuality spojené s globálním používáním digitálního obsahu, a že povytce umožňuje některým společnostem takové nakládání s chráněným obsahem, které je v rozporu s dobrými mravy a s celospolečenskými zájmy.

Uvedu příklad. Když bibliista XY napíše článek pro prominentní časopis, ve většině případů za to nedostane zapláceno. A nejen to. Autor XY je vždy tlačen k tomu, aby se zřekl svého autorského práva ve prospěch dané společnosti. Proti tomuto nátlaku se buď musí komplikovaně bránit, nebo mu ustoupit, takže majitelem jeho duševního vlastnictví již pak není on, nýbrž společnost, jíž své právo předal. Když si nyní zajímavý článek bibliisty XY legálně koupíte, bibliista sám z vašich peněz neuvidí ani penny, ani cent, ani haléř. Vaše peníze jdou na provoz společnosti, která onen časopis vydává a ona autorská práva vlastní. Je samozřejmě absurdní, že ona společnost vlastní duševní vlastnictví někoho jiného. Autorem přeci zůstává i nadále pouze autor. Je dále absurdní hovořit o jakési přidané hodnotě, kterou dílu autora XY přidává vydavatel. Tato hodnota je teoreticky nulová, protože to, co ke článku přidá (formátování, digitální distribuce), není to, zač příjemce platí a není to ani nic, co by nebylo možné vyřešit například na bázi dobrovolnické komunitní správy, jak to vidíme na příkladech otevřeného softwaru.

Otázkou je, proč to onen bibliista v tom zlém časopise vydávaném onou lakomou a vyčuranou společností vlastně chtěl publikovat? Inu, jak se říká, publish or perish. Publikovat výsledky svého výzkumu na svém blogu nebo na otevřené platformě, jakými jsou Academia.edu nebo Researchgate, zřejmě není dost „impaktové“.

Toto velké zlo umožnil autorský zákon, resp. možnost kupčení s autorským právem. Dostáváme se tedy do situace, kdy zakoupením placeného článku podporujete společnost, která s vašimi penězi nakládá neeticky, čili ke svým dravým podnikatelským záměrům a k nepodporování samotných autorů. Z hlediska mé etiky je tudíž správnější vzepřít se nic neplatit. Z hlediska vyššího principu mravního vražda na Elsevieru tyranu není zločinem.

